

Opnieuw vermoedens van wanpraktijken bij PostNL: van mensenhandel tot criminele organisatie

Het Laatste Nieuws - 28 Mar. 2022

De federale gerechtelijke politie en sociale inspectie zijn maandagochtend opnieuw binnengevallen bij koerierbedrijf PostNL.

Speurders controleerden in drie depots op inbreuken op de sociale wetgeving. De actie leek zich deze keer niet toe te spitsen op de chauffeurs, maar op hun leidinggevenden.

“We zijn zeer verbaasd en verontwaardigd”, stelt PostNL in een korte reactie. Al was het bedrijf grondig gewaarschuwd. Alles begon op 22 november vorig jaar. Toen viel de politie een eerste keer binnen in de depots in Wommelgem en Mechelen. Daar werden onder meer zwartwerk en inbreuken op deeltijdse arbeid vastgesteld. De invallen kaderden in een onderzoek naar sociale wanpraktijken bij koerierdiensten en volgden na undercoveronderzoek van Het Laatste Nieuws en VTM NIEUWS. Toen draaide journalist Joppe Nuyts een tijd mee als werknemer. Het depot in Wommelgem werd tijdelijk verzegeld en mocht onder voorwaarden opnieuw opengaan. Onderzoeksrechter aangesteld

Maar de arbeidsauditeur stelde vast dat de voorwaarden niet nageleefd werden en stelde een onderzoeksrechter aan. Maandagochtend volgde een nieuwe reeks invallen in Wommelgem, Willebroek en Turnhout. De depots in Wommelgem en Willebroek werden verzegeld door de politie. In Turnhout werden zelfs alle in- en uitgangen bewaakt en waren speurders op zoek naar zwartwerkers, die probeerden te ontkomen. Kort voor de middag kwamen enkele werknemers nietsvermoedend toe. “Mijn shift begint normaal om 12 uur, maar ik mag niet binnen van de politie”, aldus een werknemer. Het depot in Turnhout werd niet verzegeld.

In totaal zijn negen personen gearresteerd. Een aantal van hen mocht na verhoor naar huis vertrekken, zegt de woordvoester van PostNL. De andere verdachten zullen worden voorgeleid bij de onderzoeksrechter, die 48 uur de tijd heeft om te beslissen of ze worden aangehouden. “De onderzoeksrechter is gevorderd voor criminele organisatie, valsheid in geschrifte, mensenhandel en verboden terbeschikkingstelling”, zegt arbeidsauditeur Gianni Reale. Het lijkt erop dat deze keer de leidinggevenden het doelwit zijn, en niet de chauffeurs. Zo wordt er gesproken over mensenhandel. Hierbij kan sprake zijn van economische uitbuiting: in menonwaardige omstandigheden werken, waarbij de sociale en arbeidsrechten geschonden worden. Dat is een misdrijf waar een celstraf van 15 tot 20 jaar op staat. Daarnaast riskeert een onderneming ook een tijdelijke, gedeeltelijke of permanente sluiting. Personeel ‘uitlenen’

Ook de verboden terbeschikkingstelling kadert hierin. In zo'n situatie wordt een werknemer door zijn werkgever uitgeleend aan een derde partij, die de persoon aan het werk zet en ook (deels) gezag uitoefent over de werknemer. Dit is verboden, om te voorkomen dat er fraude gepleegd wordt of de wetten niet nageleefd worden. Per werknemer riskeert een bedrijf een strafrechtelijke boete van maximum 6.000 euro en een administratieve boete van maximum 3.000 euro. Voor valsheid in geschrifte gaat het om een celstraf van 5 tot 15 jaar.

Het pakjesbedrijf zegt de voorbije maanden steeds zijn volledige medewerking te hebben verleend aan alle onderzoeken en vragen van autoriteiten. “De impact op de betrokken collega's is groot”, stelt PostNL. “Het is ons volkomen onduidelijk welk doel deze acties hebben. Er zijn geen grote of structurele mistoestanden in onze manier van werken aan het licht gebracht. Deze gang van zaken roept dan ook grote vragen op over de willekeurige behandeling door de instanties.” Het bedrijf doet er naar eigen zeggen alles aan om de impact voor de e-commerceklanten en consumenten zo veel mogelijk te beperken. Zo is er een nooddepot geopend in Temse. Al ziet het ernaar uit dat de hinder even zal duren en duizenden pakjes blijven liggen. Het bedrijf zal opnieuw een verzoek moeten indienen om zijn depots weer vrij te geven. “Een vicieuze cirkel”

Maar hoe kan het dat het na die eerste waarschuwing en het opleggen van voorwaarden toch weer fout lijkt te lopen? “De hele pakjesmarkt staat onder enorme druk”, zegt Roel Gevaers, transporteconoom en professor aan de UAntwerpen. “De energie- en brandstofprijzen stijgen, waardoor logistieke en transportbedrijven het zeer moeilijk hebben. Maar de pakketprijs blijft dezelfde. Dus je hebt de grote e-commerce spelers, zoals bol.com, die structureel onder de kostprijs van een pakje betalen, terwijl de kosten stijgen. De druk neemt toe, terwijl de winsten naar de grote spelers gaan. De markt zit in een vicieuze cirkel, die gedreven wordt door een enorme kostenbesparing, een ware prijzenoorlog. Daardoor verandert er vandaag weinig op de werkvloer.”

Extreem efficiënte controlefreak die voor miljoenen zorgt: topvrouw Herna Verhagen transformeerde PostNL in winstmachine